

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

30.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 15-го Апрѣля — 1838 — Wilno. Piątek. 15-go Kwietnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна, 14-го Апрѣля.

Высочайшимъ Указомъ даннымъ Правительствующему Сенату въ 27 день минувшаго Марта, состоящему въ Министерствѣ Финансовъ по особымъ порученіямъ Коллежскому Советнику Князю *Трубецкому*, повелѣно быть Вилenskимъ Вице-Губернаторомъ.

(В. Г. В.)

Санкт-Петербургъ, 4-го Апрѣля.

— Г. Статсъ-Секретарь *Таньевъ* отношеніемъ отъ 13-го Марта сообщилъ Г. Министру Юстиціи, что Государь Императоръ, по представленію Генераль-Губернатора Генераль-Адъютанта Князя Долгорукова, въ награду отличной службы и трудовъ по дѣламъ устройства Таурогенскаго шоссе, Всемилостивѣйше пожаловать изволилъ: Секретаря Канцеляріи Вилenskаго Военнаго Губернатора, Коллежскаго Ассессора *Корецкаго* и Бухгалтера шоссезнаго Комитета 12-го класса *Онупрія Янгескаго* въ слѣдующіе чины, а помощника Инженера Фердинанда *Морино* въ 14-й классъ.

Г. Статсъ-Секретарь *Таньевъ* отношеніемъ отъ 14 Марта сообщилъ Г. Министру Юстиціи, что Государь Императоръ, по засвидѣтельствованію Генераль-Губернатора, Генераль-Адъютанта Князя Долгорукова, объ отличномъ усердіи службы и трудахъ состоящаго въ должности Секретаря въ Канцеляріи Генераль-Губернатора, Губернскаго Секретаря *Крикуневича* и Исправляющаго должность Казначея Канцеляріи Генераль-Губернатора и Смотрителя Вилenskаго Дворца, Коллежскаго Секретаря *Вильгоцкаго*, Всемилостивѣйше произвелъ ихъ изволилъ въ слѣдующіе чины.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 15 й день минувшаго Февраля Высочайше повелѣть соизволилъ: въ отвращеніе на будущее время безпорядковъ и упущеній, происходящихъ или отъ недостатка способностей, или отъ невниманія къ своимъ обязанностямъ Членовъ сихъ Судовъ, кои однако жъ всегда возбуждаютъ ходатайства объ учрежденіи Временныхъ Судовъ, или усиленіи штата Судовъ постоянныхъ, въ напрасное обремененіе казны и безъ всякой въ томъ пользы для службы, въ дополненіе къ 744 ст. 2 Тома Сюда Законовъ постановить правиломъ, чтобы служащіе по выборамъ Дворянства Члены Земскихъ Судовъ, не иначе могли поступать въ новыя должности по выборамъ или въ коронную службу, какъ предъявивъ аттестатъ или свидѣтельство, что лежавшія на обязанности ихъ, по званію Членовъ Земскихъ Судовъ, дѣла или кончены и кому слѣдовало сданы въ надлежащемъ порядкѣ, или по крайней мѣрѣ производились съ должною дѣятельностію и успѣхомъ; если же накопленіе дѣлъ въ Земскихъ Судахъ происходитъ отъ допущенныхъ съ давняго времени безпорядковъ; то хотя принятіе и въ семь случаевъ нужныхъ мѣръ есть обязанность ближайшаго Начальства, но прѣостановленіе выдачи увольнительныхъ видовъ послѣднимъ Членамъ, впредь до окончанія ими всѣхъ дѣлъ, должно быть дѣлаемо съ надлежащею осмотрительностію и не иначе, какъ съ особаго каждый разъ разрѣшенія Министра Внутреннихъ Дѣлъ, которому

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno, 14-go Kwietnia.

Презъ Найвысшій Указъ, даны Рѣдзачему Сенатові w dniu 27-m zeszłego Marca, zostającemu w Ministerium Skarbu do szczególnychъ poleceń Radcy Kollegialnemu Xięciu *Trubeckiemu*, rozkazano byдъ Wileńskim Vice-Gubernatoremъ. (W. G. G.)

Sankt-Petersburg, 4-go Kwietnia.

P. Sekretarz Stanu *Taniejew* przez odniesienie się pod dniem 14-m Marca udzielił P. Ministrowi Sprawiedliwości, że Cesarz Jego Mość, na przedstawienie Jenerał Gubernatora, Jenerał Adjutanta Xięcia *Dołhorukowa*, w nagrodę odznaczającej się służby i prac w rzeczy budowania szosse Taurogienki-go, Najłaskawiej raczył podnieść: Sekretarza Kancellaryi Wileńskiego Wojennego Gubernatora, Assessora Kollegialnego *Koreckiego* i Buchaltera Komitetu Szossejnego, 12-ej klasy *Onufrego Janczewskiego* do rang następnych, a Pomocnika Inżyniera *Ferdynanda Morino*, do klasy 14-ej.

— P. Sekretarz Stanu *Taniejew* przez odniesienie się pod dniem 14-m Marca udzielił P. Ministrowi Sprawiedliwości, że Cesarz Jego Mość, na zaświadczenie Jenerał Gubernatora, Jenerał Adjutanta Xięcia *Dołhorukowa*, o odznaczającej się gorliwością służbie i pracach zostającego w obowiązku Sekretarza w Kancellaryi Jenerał-Gubernatora, Gubernialnego Sekretarza *Krykuniewicza* i sprawującego obowiązek Kassjera Kancellaryi Jenerał-Gubernatora i Dozórцы Pałacu Wileńskiego, Kollegialnego Sekretarza *Wilgockiego*, Najłaskawiej raczył podnieść do rangi następującej.

— Cesarz Jego Mość, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, 15-go zeszłego Lutego Najwyżej rozkazać raczył: dla uchylenia na czas przyszły nieporządków i uchybień, pochodzących, albo z niedostatku zdolności, albo z niepilności w swych obowiązkach Członków tych Sądów Ziemskich, które atoli zawsze powodem są do starań o ustanowienie Sądów Czasowych, albo o powiększenie etatu Sądów zwyczajnych, z daremnym obciążeniem skarbu i bez żadnej ztąd korzyści dla służby, na dopełnienie 744 artykułu 2 Tomu Połączenia Praw postanowić za prawidło, ażeby służący z wyborów Dworzanstwa Członkowie Sądów Ziemskich, nie inaczej mogli wstępować do nowych obowiązków z wyborów albo do służby koronnej, jakъ за okazaniem аттестату czyli świadcstwa, że dzieła, które powierzone były ichъ obowiązkomъ w urzędzie Członków Sądów Ziemskich, albo zostały ukończone i кому należało zdane w należyтымъ порядку, albo przynajmniej prowadzone były z należyтą czynnością i skutkiem; jeżeli zaś nagromadzenie się spraw w Sądach Ziemskich pochodzi z dopuszczonych oddawna nieporządków; tedy, chociaż przedsięwzięcie i w tym razie potrzebnychъ środkówъ jest obowiązkiem najbliższej Zwierzchności, ale zatrzymanie wydania аттестатów ostatnimъ Członkomъ, przed ukończeniem przez nichъ dziełъ wszystkich, powinno byдъ czynione z należyтą ostróżnością i nie inaczej, jakъ за osobnymъ każdy razъ rozstrzygniениемъ Ministra Spraw Wewnętrznych, któremu zostawić w tychъ zdarzeniachъ, gdzie podługъ jego

и предоставить въ тѣхъ случаяхъ, гдѣ по соображеніямъ его мѣра сія окажется несправедливою или недостаточною, изыскивать другіе для сего способы, избѣгая сколько возможно учрежденія Временныхъ Земскихъ Судовъ. (Опуб. Пр. Сен. 17 Мар. 1838 г.)

— Правительствующій Сенатъ слушалъ предложеніе Господина Министра Юстиціи, Тайнаго Совѣтника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, что по поводу встрѣтившагося вопроса: лишаются ли семейства чиновниковъ, награжденных при отставкѣ чинами, права на единовременныя пособія, подобно тому, какъ лишены они опредѣлительно права на пенсію? онъ Г. Министръ Юстиціи входилъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ. Его Императорское Величество, по положенію Комитета, въ 22 день минувшаго Февраля, Высочайше повелѣть соизволилъ: въ отвращеніе всякаго по сему предмету сомнѣнія, пояснить, что семейства означенныхъ чиновниковъ, соотвѣтственное разуму 1384 ст. продолженія Свода Уставовъ о службѣ Гражданской не имѣютъ права и на полученіе единовременныхъ по уставу пособій. (Оп. Пр. Сен. 21 Марта 1838 г.)

— Правительствующій Сенатъ слушалъ представленіе Г. Министра Финансовъ, что по поводу Высочайше утвержденного 3-го Ноября 1837 года Мнѣнія Государственнаго Совѣта, которымъ для облегченія земства по содержаію почтовыхъ лошадей, распространена на всѣ почтовые станціи въ Имперіи, сила и дѣйствіе § 44-го Высочайше утвержденного положенія о вольныхъ почтахъ и примѣчанія къ сему §, за исключеніемъ токмо назначенной возчикамъ платы на водку, онъ Г. Министръ Финансовъ входилъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ, по положенію коего, Государь Императоръ 8-го минувшаго Февраля Высочайше повелѣть соизволилъ: 1) Предоставляемое Высочайше утверждаемымъ 3-го Ноября минувшаго года Мнѣніемъ Государственнаго Совѣта право содержателямъ почтовыхъ станцій, получать плату за смазку колесъ и повозки, включая въ условія при торгахъ на поставку почтовыхъ лошадей какъ по предстоящему съ 1839 года трехлѣтію, такъ и на будущее время, убѣждая желающихъ торговаться, сдѣлать пониженіе цѣвъ сообразно съ предоставляемыми имъ отъ проезжающихъ выгодами за смазку колесъ и дачу повозокъ, и опредѣляя выгодность цѣвъ общими соображеніями о цѣнахъ на хлѣбъ и фуражъ и мѣстными хотя приблизительными свѣдѣніями, о числѣ вольнопроѣзжающихъ. 2) Въмѣнить въ обязанность мѣстными Начальствами употребить всѣ зависящія отъ нихъ мѣры, къ возможному пониженію цѣвъ, и за тѣмъ если цѣвы въ сложности по всей губерніи признаны будутъ выгодными, дозволить взиманіе вновь предоставляемыхъ почтсодержателямъ сборовъ на всѣхъ станціяхъ безъ различія, не входя ни въ какія по каждому уѣзду, а тѣмъ менѣе по каждой станціи, особенныя въ сѣмъ отношеніи распоряженія. 3) Заключение о выгодности цѣвъ и утвержденіе торговъ на почтовыхъ станціи, предоставить Губернскимъ Начальствамъ подъ непосредственною отвѣтственностію Начальниковъ Губерній. И 4) Платежъ ямщикамъ за смазку и повозки, установленный Высочайше утвержденнымъ 3-го Ноября 1837 года Мнѣніемъ Государственнаго Совѣта денегъ, начать съ 1-го Мая 1838 года. (Опуб. Прав. Сен. 26 Марта 1838 г.) (С. В.)

Всепоподанный докладъ Г. Министра Народнаго Просвѣщенія объ экспедиціи для опредѣленія разности между уровнями Чернаго моря и моря Каспійскаго, удостоенный въ 19-й день Марта 1838 года Высочайшаго утвержденія.

Предпринятая по Высочайшему Вашему Императорскаго Величества повелѣнію ученая экспедиція къ Каспійскому и Черному морямъ привела теперь свои дѣйствія къ окончанію. Астрономы: *Фусс* младш., *Заблеръ* и *Савицъ*, на которыхъ было возложено это важное порученіе, возвратились въ С. Петербургъ послѣ 18-ти мѣсячнаго отсутствія, и представили общій отчетъ въ своихъ дѣйствіяхъ.

Вопросъ объ относительномъ положеніи уровней обоихъ морей рѣшенъ теперь положительно, и Геологія обогатилась достовернымъ фактомъ, что на твердой землѣ стараго свѣта есть площадь, которой поверхность ниже уровня Океана. На цѣлой поверхности земнаго шара, по всей вѣроятности, не встрѣчается другаго подобнаго факта, которому примѣры, въ весьма большемъ числѣ, находятся однако на лунѣ, гдѣ необятныя глубины опускаются ниже общей ея поверхности. Теперь остается еще очень любопытною задачею опредѣлить настоящіе предѣлы и берега этого бассейна на твердой землѣ, т. е. отыскать на окружающемъ пространствѣ всѣ пункты, которые находятся на одной высотѣ съ уровнемъ Чернаго мо-

увагіи срѣзокъ ten okaże się niesprawiedliwym, albo niedostatecznym, obmyślać inne do tego sposoby, unikając, jak można, stanowienia Czasowych Sądów Ziemskich. (Op. przez R. Sen. 17-go Marca 1838 r.)

— Рządzący Senat słuchali przełożenia Pana Ministra Sprawiedliwości, Radcy Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, iż z powodu następnego zapytania: azali rodziny urzędników, rangą przy odstawce nagrodzonych, tracą prawo do jednorazowego wsparcia, tak, jak są pozbawieni prawa do pensyi? P. Minister Sprawiedliwości czynił przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów. Jego Cesarska Mość, po następnym postanowieniu Komitetu, w dniu 22-m zeszłego Lutego, Najwyżej rozkazać raczył: dla zapobieżenia wszelkiej w tej rzeczy wątpliwości, objaśnić, że rodziny pomienionych urzędników, podług brzmienia 1384 artykułu dalszego ciągu Połączenia Ustaw o służbie cywilnej, nie mają prawa i do otrzymania jednorazowych podług ustawy wspomóżen. (Op. przez R. Sen. 21 Marca 1838 r.)

— Рządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, iż z okoliczności Najwyżej utwierdzonej 3-go Listopada 1837 roku Opinii Rady Państwa, przez którą dla ulżenia ziemstwu w utrzymywaniu koni pocztowych, rozciągnięta została na wszystkie stacje pocztowe w Cesarstwie, moc i skutki § 44-go Najwyżej utwierdzonej ustawy o pocztach wolnych i uwagi do tego §, z wyłączeniem tylko naznaczonej płacy woźnikom na wódkę, P. Minister Skarbu czynił przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów, po którego postanowieniu, Cesarz Jego Mość, d. 8 zeszłego Lutego Najwyżej rozkazać raczył: 1) Dozwolone przez Najwyżej utwierdzoną 3-go Listopada zeszłego roku Opinią Rady Państwa prawo utrzymującym stacje pocztowe, pobierać płacę za smarowanie kół i danie powozu, obejmować w warunkach przy targach na dostarczenie koni pocztowych, tak w następujących trzech latach od roku 1839, jako i na czas przyszły, starając się, ażeby życzący uczestniczyć w targach, uczynili zniżenie cen odpowiednio dozwolonym dla nich dochodom od przejeżdżających za smarowanie kół i danie powozu, naznaczając dogodnie ceny podług istniejących cen zboża i furazhu, i podając miejscowe chociażby przybliżone wiadomości, o liczbie wolno przejeżdżających. 2) Przepisać za obowiązek władzom miejscowym, ażeby użyły wszystkich zależących od nich środków, do takiego, jak tylko można, zniżenia cen, a zatem, jeżeli ceny średnie z całej Gubernii uznane będą za dogodne, dozwolili pobierania zostawionych utrzymującym pocztę poborów, na wszystkich stacjach bez różnicy, nie wchodząc w żadne w każdym powiecie, a tѣm bardziej na każdej stacyi, osobne w tym względzie rozporządzenia. 3) Stanowienie o dogodności cen i utwierdzenie targów na stacje pocztowe, zostawić Gubernialnym Zwierzchnościom pod bezpośrednią odpowiedzialnością Naczelników Gubernij. I 4) Płacenie woźnikom za smarowanie i powozy ustanowionych przez Najwyżej utwierdzoną 3-go Listopada 1837 roku Opinią Rady Państwa pieniędzy, zacząć od 1-go Maja 1838 roku. (Op. przez Rz. Sen. 26-go Marca 1838 r.) (G.S.)

NAJUNIŻEJSZE PRZEŁOŻENIE. P. MINISTRA NARODOWEGO OŚWIECZENIA O EXPEDYCYI DLA OZNACZENIA RÓŻNICY MIĘDZY POZIOMAMI MORZA CZARNEGO I MORZA KASPIJSKIEGO, NAJWYŻEJ UTWIERDZONE 19-GO MARCA 1838 ROKU.

Przedsięwzięta z Najwyższego Waszej Cesarskiej Mości rozkazu uczona ekspedycja do mórz Kaspijskiego i Czarnego, doprowadziła teraz prace swoje do końca. Astronomowie: *Fuss* młodszy, *Sabler* i *Sawicz*, którym zlecone było to ważne poruczenie, powrócili do St. Petersburga po ośmnasto-miesięcznej nie bytności, i złożyli ogólną sprawę ze swych czynności.

Zagadnienie o względnym położeniu poziomów dwóch mórz Czarnego i Kaspijskiego, zostało teraz rozstrzygnięte stanowczo, a Geologia wzbogacona została niewątpliwym faktem: że na stałym lądzie starego świata znajduje się płaczyszna, której powierzchnia niższa jest od poziomu Oceanu. Na całej powierzchni kuli ziemskiej, podług wszelkiego do prawdy podobieństwa, nie napotyka się drugiego podobnego faktu, którego jednakże przykłady, w nader wielkiej liczbie, znajdują się na Xiężycu, gdzie nieobjęte głębiny, niższe są od ogólnej jego powierzchni. Teraz pozostaje jeszcze nader ciekawem zadaniem, oznaczyć rzeczywiste granice i brzegi tej głębi na lądzie stałym, to jest: wynaleźć na całej okolicznej przestrzeni wszystkie punkta, które się znaj-

ри. Соединение этихъ точекъ между собою дастъ линію, за которою начинается спускъ съ поверхности, возвышающейся надъ уровнемъ Океана, въ площадь ниже зеркала моря. Очень вѣроятно, что этою линіей очертится пространство гораздо обширнѣе всей поверхности Каспійскаго моря, потому что экспедиція опредѣлила уже положеніе одного пункта, который отстоитъ отъ берега Каспійскаго моря на 63 версты въ прямомъ направленіи. Можетъ быть сѣи пункты, по другимъ направленіямъ, удаляются даже на разстояніе еще гораздо значительнѣе; открыть ихъ будетъ очень не трудно въ послѣдствіи времени: для этого нужно, въ какомъ бы то ни было направленіи, подняться только на высоту 101 фута надъ дѣйствительною поверхностію Каспійскаго моря.

Теперь Астрономы-путешественники занимаются окончательными вычисленіями своихъ наблюденій, и нужно еще нѣсколько мѣсяцовъ, чтобы въ точности узнать какую обильную жатву собрала экспедиція для науки, которую она обогатила фактами важными и въ отношеніи къ разности высотъ всѣхъ пунктовъ, лежащихъ между обоими морями, и относительно возвышенія главныхъ вершинъ Кавказа, и въ разсужденіи разнаго рода барометрическихъ наблюденій, и наконецъ, касательно любопытнаго явленія миража и преломленія, и проч. Въ географическомъ отношеніи особенную важность придаетъ экспедиціи произведенное ею нивелированіе по всей операціонной линіи между Азовскимъ моремъ и моремъ Каспійскимъ на пространствѣ 800 верстъ, гдѣ опредѣлены всѣ замѣтные и видимые въ степяхъ пункты, по обѣимъ сторонамъ, на разстояніи почти 15 верстъ. Первымъ основаніемъ для этой Географической операціи служатъ астрономическія наблюденія, которыя произведены на обѣихъ крайнихъ пунктахъ линіи нивелированія и въ разныхъ пунктахъ промежуточныхъ. Начиная съ этихъ точекъ, произведены операціи Геодезическія, и наконецъ, для подробности свѣдѣній, опредѣлено въ малыхъ разстояніяхъ посредствомъ компаса, положеніе церквей, деревень, возвышеній и холмовъ. Въ степяхъ, гдѣ населеніе такъ скудно, экспедиція опредѣлила положеніе 36 церквей, 32 селеній, 5 горъ, и одного острова на Каспійскомъ морѣ.

Всѣ эти результаты экспедиціи свидѣтельствуютъ, что Члены ея не только совершенно выполнили данныя имъ наставленія, но и собственнымъ благоразуміемъ существенно способствовали полному успѣху порученія, которое было на нихъ возложено. Зная трудности подобнаго предпріятія, отдавая полную справедливость чрезвычайной точности, съ какою исполнены всѣ части этого труда, и принимая въ соображеніе значительную обширность операціонной линіи, нельзя не удивляться, что экспедиція привела свои занятія къ окончанію въ 17½ мѣсяцевъ, тѣмъ болѣе, что слишкомъ половину этого времени заняли перѣзды, приготовленія въ Новочеркасскѣ и перерывы, причиненные зимою и осеннею и весеннею распутицами въ степяхъ. Ближайшее изслѣдованіе показало, что время, которое собственно употреблено на главныя операціи между обоими морями, составляетъ только 7 мѣсяцевъ. Одно неутомимое рвеніе, постоянное прилежаніе въ благопріятныя для занятій мѣсяцы и непрерывное единодушіе Астрономовъ-путешественниковъ *Фуса*, *Заблера* и *Савица*, дали имъ возможность привести къ окончанію свои занятія въ такое короткое время.

Вмѣняя себя въ обязанность упомянуть также о Механикѣ *Мазингѣ*, который съ своей стороны содѣйствовалъ къ полному успѣху этого ученаго предпріятія не только въ качествѣ Механика, но также дѣятельнымъ участіемъ, которое принималъ въ самыхъ операціяхъ.

Въ уваженіе всѣхъ сихъ обстоятельствъ, осмѣливаюсь представить, не благоугодно ли будетъ Вашему Императорскому Величеству наградить Адъюнкта-Профессора *Фуса* Орденомъ Св. Анны 3-й степени, Магистра *Савица* и Кандидата *Заблера* Орденомъ Св. Станислава 4-й степени; Механику *Мазингу* пожаловать единовременно изъ Государственнаго Казначейства три тысячи рублей. (Снб. В.)

СТАТИСТИКА,

Промышленность, Торговля и. т. д.

Отчетъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, за 1836 годъ. (Продолженіе).

Нравственное состояніе народа.

При обзорѣ происшествій 1836 года, должно съ удовольствіемъ замѣтить, что они служатъ новымъ, утѣшительнымъ доказательствомъ хорошей нравственности Русскаго народа, и врожденной любви его къ порядку, охраняемому чувствомъ вѣры и преданности къ престолу, можетъ быть еще болѣе, нежели бдительностію мѣстныхъ начальствъ.

дуя на одной wyniosłości z poziomem morza Czarnego. Połączenie tych punktów między sobą utworzy linią, za którą zaczyna się pochyłość powierzchni, nad poziom Oceanu wznoszącej się, i płaszczyzna niższa od zwierciadła morza. Wielkiem jest do prawdy podobieństwem, że linia ta obejmie daleko większą przestrzeń od całej powierzchni morza Kaspijskiego, dla tego, że ekspedycja oznaczyła już położenie jednego punktu, który odległy jest od brzegu morza Kaspijskiego na 63 wiorst w prostym kierunku. Bydź może, że się te punkta w innych kierunkach oddalają na odległość daleko jeszcze znaczniejszą; odkryć je całe nie będzie trudno w późniejszym czasie: trzeba w tym celu, w jakimkolwiek kierunku, wznieść się tylko na wyniosłość 101 stop wynoszącą nad rzeczywistą powierzchnią morza Kaspijskiego.

Teraz Astronomowie-podróżnicy zajmują się ostatecznymi obliczeniami swych postrzeżeń, i trzeba kilku jeszcze miesięcy, ażeby z pewnością dowiedzieć się: jak obfite żniwo zebrała ekspedycja dla nauki, którą ona wzbogaciła ważnymi faktami, i ze względu różnicy wyniosłości wszystkich punktów, między temi dwoma morzami położonych, w stosunku do wyniosłości głównych wierzchołków Kaukazu, i co do różnego rodzaju obserwacji barometrycznych, i наконецъ względem ciekawego zjawiska dwojenia się i łamania i t. d. We względzie geograficznym szczególną ważność przydaje ekspedycji uskuteczniiona przez nią niwelacja po całej linii operacyjnej między morzem Azowskim a Kaspijskim na przestrzeni 800 wiorst, gdzie są oznaczone wszystkie godne uwagi i widzialne w stepach punkta, po obu stronach, na odległości prawie 15-tu wiorst. Za pierwszą zasadę tej operacji geograficznej służą obserwacje astronomiczne, czynione na obu skrajnych punktach linii niwelacyjnej i na różnych punktach pośrodkach. Zaczynając od tych punktów, wykonane są operacje geodezyczne, i наконецъ, dla szczegółowych wiadomości, oznaczono w małych odległościach za pomocą kompasu, położenie kościołów, wsi, wyniosłości i wierzchołków gór. W stepach, gdzie tak mała jest osiadłość, ekspedycja oznaczyła położenie 36 kościołów, 32 osad, 5 gór, i jednej wyspy na morzu Kaspijskim.

Wszystkie te wypadki ekspedycji świadczą, że członkowie jej, nie tylko zupełnie wykonali daną im instrukcyą, ale i własnym rozsądkiem istotnie przyłożyli się do pomyślnego uskutecznienia włożonego na nich polecenia. Znając trudności tego przedsięwzięcia, oddając zupełną sprawiedliwość nadzwyczajnej ścisłości, z jaką są wypełnione wszystkie części tej pracy, i mając na względzie znaczną obszerność linii operacyjnej, nie można się nie zadziwiać, że ekspedycja ukończyła swe prace w 17½ miesiącach, tém bardziej, że więcej, jak połowę czasu zajęły przejazdy, przysposobienia się w Nowoczerkasku i przerwy, których przyczyną były zima i jesień, oraz wiosną bezdroża w stepach. Bliższe śledzenie wykazało, że czas, który właściwie użyto na główne operacje między obudwoma morzami, wynosi tylko 7 miesięcy. Sama niezmordowana gorliwość, stateczna pilność w pomyślnych dla prac miesiącach i nieustanna zgodność Astronomów-podróżników *Fussa*, *Sablery* i *Sawicza*, dały im możność przyprowadzenia do końca prac swoich w tak krótkim czasie.

Poczytnę sobie za obowiązek wspomnieć także o mechaniku *Masingu*, który ze swej strony przyłożył się do zupełnego skutku tego uczonego przedsięwzięcia, nie tylko jako mechanik, ale też przez czynne uczestnictwo, jakie przyjmował w samych operacjach.

Z uwagi na wszystkie te okoliczności, osmielam się przedstawić: azali nie podoba się Waszej Cesarskiej Mości nagrodzić Professora Adjunkta *Fussa* Orderem Św. Anny 3-go stopnia, Magistra *Sawicza* i Kandydata *Sablery* Orderem Św. Stanisława 4-go stopnia; Mechanikowi *Masingowi* przeznaczyć jednorazowie z Podskarbstwa Państwa trzy tysiące rubli. (G.S.P.)

STATYSTYKA,

PRZEMYSŁ, HANDEL i t. d.

Zdanie Sprawy Ministra Spraw Wewnętrznych, za rok 1836.

(Ciąg dalszy).

Stan moralności narodu.

Zastanawiając się nad wypadkami r. 1836, z radością dostrzegamy, że te służą za nowy pocieszający dowód dobrej moralności narodu Rosyjskiego, jako też wrodzonej mu skłonności do porządku, opartego bardziej może na religii i przywiązaniu do Tronu, niżeli na czujności władz miejscowych.

Число важныхъ преступленій, въ продолженіе 1836 года, вообще не увеличилось: разбоевъ и грабежей въ жилыхъ домахъ было меньше, нежели въ 1835 (всего 73), хотя и въ семь послѣднемъ году, число ихъ значительно уменьшилось въ сравненіи съ предшествовавшимъ временемъ; на дорогахъ и вообще въ жилыхъ мѣстахъ, — не много болѣе (182). Убийствъ также не много болѣе противъ 1835 (1230); но въ томъ числѣ: 113 случайныхъ; 380 совершенныхъ безъ умысла, въ дракѣ или запальчивости; 327 — неизвѣстными доселѣ людьми; наконецъ только 410 убійствъ доказанно умысленныхъ. Самоубійствъ, въ 1836 году, было 1432; меньше, нежели въ 1835 году, 194. Церковной тѣббы было 21 примѣръ. Поджоги открыты: въ 6 городахъ, 2 мѣстечкахъ и 22 деревняхъ.

Распространеніе и усовершенствованіе сельской промышленности.

Хлѣбопашество.

Во всеподданнѣйшихъ отчетахъ моихъ за 1834 и 1835 годы, я имѣлъ случай замѣтить, что стараніемъ министерства внутреннихъ дѣлъ для прощренія и улучшенія главнѣйшей части сельскаго хозяйства: *хлѣбопашества*, постоянно и съ видимыми успѣхами содѣйствуетъ министерство финансовъ. Считаю долгомъ нынѣ повторить сіе. Подъ ведѣніемъ сего министерства учрежденъ курсъ земледѣнія профессора *Шмалца* въ *Кустгофѣ* близъ Дерпта, и *Высшее учебное заведеніе* — Могилевской губерніи въ казенномъ *Горизорецкомъ* имѣніи. *Земледѣльская газета*, издаваемая также при министерствѣ финансовъ, продолжаетъ обращать на себя вниманіе сельскихъ хозяевъ, распространяя между ними полезныя свѣдѣнія и любопытныя наблюденія. Нѣкоторыя статьи сей газеты заимствуются изъ *Журнала Министерства Внутреннихъ Дѣлъ*, которое съ своей стороны по возможности содѣйствуетъ успѣхамъ земледѣлія и точныхъ понятій объ истинныхъ потребностяхъ онаго, какъ собраніемъ и обнародованіемъ вѣрныхъ о состояніи и видахъ урожая извѣстій, такъ и помѣщеніемъ въ журналъ своего всего, что можетъ обратить общее вниманіе на необходимость и средства усовершенствованій въ разныхъ вѣтвяхъ сельскаго хозяйства. Впрочемъ нельзя сомнѣваться, что надобность и важность сихъ усовершенствованій начинаютъ уже чувствовать повсемѣстно; сіе доказываютъ и труды многихъ по сей части обществъ, и имѣющіеся въ виду сего рода предпріятія и предположенія *), и получаемыя изъ разныхъ краевъ Имперіи свѣдѣнія о направленіи умовъ къ сей общепользной, а сверхъ того привлекательной и по видимымъ личнымъ выгодамъ дѣлу. (Продолженіе впереди).

*) Здѣсь можно наименовать проектъ учрежденія Общества для выдѣлыванія и продажи сухаго назема (poudrette) и такъ называемаго noir animalisé, и выданную на сей же предметъ привиллегію.

Личба важныхъ преступствъ, въ ciągu року 1836, въ огólności сѣ не powiększyła: rozbojów i grabieży po domach zamieszkałych było mniej, niż w 1835 (w ogólności było 73), lubo i w tym ostatnim roku, w stosunku do poprzedniego liczba podobnych wypadków znacznie się zmniejszyła; na gościach i w ogólności w miejscach niezamieszkałych, było podobnych wypadków nieco więcej (182). Zabójstw także cokolwiek więcej, jak w r. 1835 (1230); w tej liczbie przypadkowych 113; spełnionych bez zamiaru w kłótni lub poęddliwości 380; przez niewiadome dotąd osoby 327; wreszcie rozmyslnie dokonanych było tylko 410. Samobójstw w r. 1836, było 1432, mniej o 194, niż w r. 1835; kradzieży rzeczy kościelnych było 21; zbrodnie podpalania wykryto w 6 miastach, 2 miasteczkach i 22 wsiach.

Rozkrzewienie i udoskonalenie przemysłu wiejskiego.

Rolnictwo.

W sprawozdaniach moich z 1834-go i 1835-go roku, z najgłówniejszym uszanowaniem składanych, miałem sposobność namienienia, że starania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zmierzające do zachęcenia i polepszenia stanu najgłówniejszej części gospodarstwa wiejskiego: *rolnictwa*, ciągle i z widocznym skutkiem wspiera Ministerstwo Skarbu. Mam sobie za obowiązek powtórzyć to obecnie. Pod kierunkiem tego Ministerstwa otworzony został kurs agronomii przez Profesora *Schmalza*, w Kusthofie, pod Dorpatem, oraz *Wyższy Został naukowy*, w majątności *Horyhoreckiej*, w Gubernii Mohylewskiej. *Gazeta rolnicza*, wydawana także w Ministerstwie Skarbu, nie przestaje zwracać na siebie uwagi gospodarzy wiejskich, rozszerzając pomiędzy nimi wiadomości pożyteczne i postrzeżenia ciekawe. Niektóre artykuły tej gazety czerpane są z *Dziennika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych*, które, ze swej strony, o ile można, pomaga postępom rolnictwa i rozszerzaniu dokładnych wyobrażeń o istotnych jego potrzebach, tak przez zbieranie i ogłaszanie pewnych wiadomości o stanie i nadziejach zbiorów, jako też przez dawanie miejsca w swoim dzienniku temu wszystkiemu, co może wskazać potrzebę i środki udoskonalenia różnych gałęzi gospodarstwa wiejskiego. Wszakże wątpić nie można o tém, że niezbędność i ważność takowych udoskoleń już wszędzie czuć się daje; dowodem tego są i prace przez wiele stowarzyszeń przedsiębrane, i biorące początek w tych widokach przedsięwzięcia i projekta *), i odbierane z różnych prowincyj Państwa wiadomości o skierowaniu umysłów do tego celu zarówno użytecznego, jak i powabnego, niemniej ze względu na osobistych korzyści jakie obiecuje.

(Dalszy ciąg nastąpi).

*) Wypada tu wspomnieć o projekcie zawiązania Towarzystwa do wyrabiania i sprzedaży próchnicy (poudrette) i tak zwanego nawozu noir animalisé: na co wydanym został przywilej.

ИНОСТРАННЫЕ ИЗВѢСТІЯ.

Краковъ, 9-го Апрѣля.

Секретарь здѣшняго Университета, объявилъ имениемъ академическаго Сената въ Краковѣ, что открывается конкурсъ для замѣщенія каѳедры археологіи, герменевтики и введенія къ священному писанію вѣтхаго и новаго Завета, экзегетики, вѣтхаго и новаго Завета и восточныхъ языковъ, съ обязанностію преподавать эти предметы на Латинскомъ языкѣ съ восточными языками по 10 часовъ въ недѣлю, по автору, предписанному статутомъ, съ годовымъ жалованьемъ 4,000 зл. поль. (G. C.)

Австрія.

Вѣна, 4-го Апрѣля.

Рифать-Бей, Турецкій Посланникъ при Вѣнскомъ дворѣ и Кіалиль-Паша, Посланникъ въ Берлинѣ, прибыли сюда изъ Земли на пароходѣ *Zrinyi*. Свиту ихъ составляютъ два секретаря посольства, драгоманъ, дервишъ и 30 другихъ лицъ принадлежащихъ къ миссіи.

Лейпбергъ, 7-го Апрѣля.

Магистратъ здѣшняго города препроводилъ тысячу флор. кон. мон. изъ городскихъ доходовъ въ пособіе жителямъ городовъ Песты и Офена.

— Изъ Праги увѣдомляютъ, что Устинъ Михль извѣстный по сочиненію: „О литературѣ Чешскаго нарѣчія“ приготовилъ къ печати на Нѣмецкомъ языкѣ: „Основанія Славянскаго языка, по его геттыремъ главнымъ нарѣчіямъ: Чешскому, Польскому, Иллирійскому и Русскому.“

Пестъ, 4-го Апрѣля.

Изъ официальныхъ донесеній теперь видно, что не такое количество людей отъ послѣдняго наводненія лишилось жизни какъ сначала полагали и увѣдомляли, именно не болѣе 127. Состояніе здоровья у-

ВІАДОМОСТІ ЗАГРАНИЧНЕ.

Краковъ, 9-го Квіетнія.

Секретаръ тутѣшняго Университету, оглосилъ въ имении Сенату Академическаго въ Краковѣ, iż въ celu osadzenia Katedry Archeologii, Hermenentyki i introdukcyi do Pisma S. Starego i Nowego Testamentu, Exegetyki, Starego i Nowego Testamentu, i języków wschodnich, z obowiązkiem wykładania tych przedmiotów w języku łacińskim wraz z językami wschodnimi po 10 godzin na tydzień, według autora statutu przepisane, z pensją roczną 4,000 złr., otwiera się konkursowy popis. (G. C.)

Австрія.

Вієна, 4-го Квіетнія.

На паровымъ статку *Zrinyi* przybyli tu z Semlina, w dniu 29 z. m. Rifat Bej, Turecki Poseł przy dworze Wiedeńskim, i Kiamil Basza Poseł przy dworze Berlińskim. W ich orszaku znajdują się dwaj Sekretarze poselstwa, tłumacz, derwisz i 30 innych osób.

Лвѣвъ, 7-го Квіетнія.

Magistrat тутѣшняго miasta, przesłał tysiąc złr. monetą konwencyjną, z miejskiego majątku na wsparcie mieszkańców miasta Pesztu i Budy.

— Dowiadujemy się z Prahy, że Justyn Michl, znany z dzieła: „O literaturze czeskiego narzecza“ wygotował do druku w języku niemieckim: „Zasady mowy Słowiańskiej, według jej czterech głównych narzeczy: Czeskiego, Polskiego, Illiryskiego i Ruskiego.“

Пестъ, 4-го Квіетнія.

Z urzędowych doniesień okazuje się teraz, że nie tak wiele ludzi utraciło życie przez ostatnią powódź, jak z początku mniemano i donoszono, albowiem nie więcej nad 127. Stan zdrowia polepsza się tak dale-

лучшается такъ, что изъ помѣщенныхъ въ госпиталѣ лицъ, остается еще только 200 человекъ. (G. C.)

Франція.

Парижъ, 7-го Апрѣля.

Маршалъ Султъ нѣсколько дней былъ не здоровъ, но поправившись, онъ тотчасъ посѣтилъ Герцога Орлеанскаго, у коего находились также Гг. Тьеръ и Ст. Олеръ вмѣстѣ съ Графомъ Моле. Посему слышно о преобразованіи Кабинета, въ составъ коего теперь возвратился бы Г. Тьеръ.

— Коммиссія Палаты Депутатовъ по дѣлу желѣзныхъ дорогъ, избрала своимъ докладчикомъ Г-на Араго, и это до такой степени взволновало Министерскіе журналы, что они не могли умолчать о своемъ негодованіи. Большая часть членовъ сей коммиссіи того мнѣнія, что до тѣхъ поръ, пока капиталисты охотно дѣлаютъ такого рода предпріятія, Правительство должно отъ нихъ воздержаться.

— Такъ какъ Министры должны обстоятельно знать, нежели депутаты, ходъ и состояніе публичныхъ дѣлъ особенно иностранныхъ, то и удивляются вообще, что послѣ такого изъясненія со стороны коммиссіи, какое послѣдовало при отчетѣ о проектѣ уменьшенія рентъ, Палата Депутатовъ кажется не обращаетъ вниманія на представленія Г-на Моле и въ столь благопріятномъ состояніи видѣть политическія отношенія Франціи, что рѣшается выступить съ началами сказаннаго проекта. Такимъ образомъ власть неимѣющая отвѣтственности, становится противу отвѣтственной, что вѣроятно принудитъ Министерство или принять противъ собственнаго убѣжденія одну изъ важнѣйшихъ финансовыхъ мѣръ, или къ тому, что устранивъ всѣ виды, будетъ въ необходимости, объявить тайну политики предъ всею Европою, или наконецъ отказаться отъ должности, въ каковомъ случаѣ предстоитъ вопросъ, найдутся ли вмѣсто ихъ такіе члены кабинета, которые бы приняли условія налагаемыя Палатою Депутатовъ и принимали на себя все послѣдствіе дальнѣйшихъ административныхъ дѣйствій.

— *Phare de Bayonne* отъ 5-го Апрѣля сообщаетъ: „Вчера укрѣпленіе Вера взято Христиносами. Карлисты пользуясь свободнымъ сообщеніемъ съ горами Лезака въ 10 час. утра оставили казармы, послѣ чего вступили Христиносы. Они нашли 8-фунтовое заколоченное орудіе. Генераль О’Доннелъ разрушивъ укрѣпленіе, возвращается съ своими войсками въ Ирунъ. Раненые Христиносы отвезены въ Уррунгъ на Французской границѣ.“

9-го Апрѣля.

Палата Перовъ приняла третьяго дня проектъ закона на счетъ отпуска полутора милліона франковъ для покрытія тайныхъ расходовъ, большинствомъ 129 противу 22 голосовъ.

— Въ засѣданіи Палаты Депутатовъ 7-го ч. с. м., Министръ Финансовъ предложилъ проектъ закона содержащагося въ одной статьѣ въ слѣдующемъ смыслѣ: „Для Графини Липона назначается годовый и пожизненный пенсіонъ въ 100,000 фр. Пенсіонъ сей ненарушимъ и долженъ быть записанъ въ большую книгу общественнаго долга съ 1-го Января 1838.“ Предлагая сей проектъ, Министръ произнесъ слѣдующее: „Король поручилъ мнѣ представить вамъ Мм. Гг. проектъ закона, по силѣ коего, Графиня Липона получить 100,000 фр. пожизненнаго пенсіона.“ (Большое смущеніе, при чемъ нѣсколько голосовъ спросило: „Кто это Графиня Липона?“). „Графиня Липона, (отвѣчалъ Министръ), бывшая Неаполитанская Королева, сестра Наполеона! Когда Наполеонъ по силѣ заключеннаго трактата въ Байоннѣ, возложилъ Неаполитанскую корону на голову своего шурина, тогдашняго Великаго Герцога Бергскаго, рѣшено, что новый Неаполитанскій Король получить богатое имѣніе Фарнезскаго дома, но за то уступить Франціи всякую собственность принадлежащую въ сей странѣ ему и его родинѣ, какъ Великихъ Герцоговъ Бергскихъ. Собственность сію составлялъ дворецъ Элизе-Бурбонъ, замокъ Вильерскій, имѣніе Ламотъ-Сентъ-Эре и замокъ Нейльскій. Въ слѣдствіе происшествій 1814 и 1815 года, Графиня Липона лишилась съ короною имѣнія дома Фарнези, прежнія же ея имѣнія во Франціи перешли между тѣмъ въ другія руки. (Тутъ Министръ объясняетъ распределеніе сихъ имѣній). Графиня Липона требовала чтобы возвратили ей имѣнія, которыхъ она лишилась отъ невыполненія условій Байоннскаго договора, но Государственный Совѣтъ не могъ обращать вниманія на таковыя требованія. Между тѣмъ положеніе Графини Липона возбудило сочувствіе Франціи. Хотя въ Байонскомъ трактатѣ Франція не ручалась ей ни за Неаполитанскую корону ни за имѣніе Фарнези, однако съ другой стороны кажется Правительству, что Графиня Липона слѣдуетъ вознагражденіе. Не долж-

Франція.

Парижъ, дня 7 Квѣтня.

Маршалъ Soult былъ przez kilka dni słaby, ale zaraz po wyzdrowieniu swoim odwiedził Xięcia Orleans, u którego byli także PP. Thiers i St. Aulaire, w obecności Hrabiego Molé. Z tego powodu stychało o modyfikacji w gabinecie, do składu którego, tym razem powróciłby P. Thiers.

— Kommissya Izby Deputowanych w przedmiocie kolei żelaznych, wybrała Pana Arago na swego sprawozdawcę, co tak dalece oburzyło dzienniki ministerjalne, że niechęci swojej utaić nie były w stanie. Większość członków tej kommissyi jest za tē, że tak długo, dopóki są kapitaliści ochotni do tego rodzaju przedsięwzięcia, rząd wstrzymać się od takowych powinien.

— Ponieważ Ministrowie muszą być dokładniej obeznani, aniżeli deputowani z tokiem i stanem interesów publicznych, a mianowicie zagranicznych, zadziwia więc powszechnie, że po takim oświadczeniu ze strony kommissyi, jakie nastąpiło w zdaniu sprawy o projekcie redukcji rentów, Izba Deputowanych nie zdaje się zważać na oświadczenie Pana Molé, i w tak pomyślnym stanie widzi polityczne stosunki Francyi, że nie waha się wystąpić z inicjatywą rzeczzonego projektu. Tym sposobem władza, nie mająca odpowiedzialności, staje przeciwko władzy odpowiedzialnej, co zmusi zapewne ministeryum albo do przyjęcia, wbrew własnemu przekonaniu jednego z najważniejszych środków finansowych, albo do tego, że usuwając wszelkie względy na stronę, będzie w potrzebie wystąpić z tajemnicą polityki wobec całej Europy, albo nareszcie do ustąpienia z urzędu, w którymto ostatnim razie zachodzi pytanie: czy znaleźliby się na ich miejsce tacy członkowie gabinetu, którzyby poddali się warunkom, przez Izbę Deputowanych narzucanym i brali na siebie całe następstwo dalszej działalności administracyjnej.

— *Phare de Bayonne* pod 5 Kwieńcia donosi: „Wczoraj twierdza Vera przeszła w ręce Krystynistów. Karoliści, korzystając z wolnej komunikacji z górami Lesaca, ustąpili o god. 10 rano z koszar, po czem nadciągnęli Krystyniści. Znaleźli oni 8-funtowe zagwożdżone działo. Jenerał O’Donnel, zburzywszy szanec, powraca ze swoimi wojskami do Irun. Ranieni Krystyniści przewiezieni zostali na francuzkie granice do Uirunge.“

Dnia 9.

Izba Parów przyjęła dnia wczorajszego projekt do prawa, dozwalającego półtora miliona franków na opędzenie wydatków tajnych, większością 129 przeciwko 22 głosom.

— Na posiedzeniu Izby Deputowanych d. 7 b. m., wniósł Minister Skarbu projekt do prawa, objętego w jednym artykule, treści następującej: „Wyznaczona zostaje dla Hrabiny Lipona, pensya roczna i dożywotna, w kwocie 100,000 franków. Ta pensya jest nietykalną i będzie zapisana w wielką księgę długu publicznego od 1 Stycznia 1838 roku.“ Wnosząc ten projekt, przemówił Minister temi słowy: „Złeci mi Król Jmć przedstawić W Panom projekt do prawa, mocą którego ma otrzymać Hrabina Lipona, pensyi dożywotnej 100 tysięcy franków.“ (Mocne poruszenie, przyczem zapytało kilka głosów: „Któż to jest ta Hrabina Lipona?“). Hrabina Lipona (odrękt Minister), jest była Królowa Neapolitańska, siostra Napoleona! Kiedy Napoleon, przez traktat w Bajonnie zawarły, włożył koronę neapolitańską na głowę szwagra swego, ówczesowego W. Xięcia Bergskiego, zgodzono się, że nowy Król Neapolu otrzyma bogatą dziedzinę rodziny Farnezych, a za to odda Francyi wszelką własność, należącą w tymże kraju do niego i jego żony, jako WW. Xięstwa Bergskich. Własność tę składał pałac Elysée - Bourbon, zamek Villiers, dobra Lamothe-Sainte-Heraye i zamek Neuilly. Skutkiem wypadków 1814 i 1815 roku, utraciła Hrabina Lipona wraz z koroną dobra Farnezych, dawniejsze zaś jej posiadłości we Francyi przeszły tymczasem w inne zupełnie ręce. (Tu wyłuszcza Minister obrót tych majątności). Hrabina Lipona żądała aby ją przywrócono do posiadania dóbr, które utraciła przez niedopełnienie warunków traktatu bajonńskiego, ale Rada Stanu nie mogła zwracać uwagi na te jej reklamacye. Tymczasem położenie Hrabiny Lipona, obudziło współczucie Francyi. Lubo w traktacie bajonńskim nie gwarantowała jej Francya, ani korony neapolitańskiej, ani dóbr Farnezych, zdaje się przecież z drugiej strony Rządowi, że dla Hrabiny Lipona należy się wynagrodzenie. Nie trzeba spuszczać z uwagi, że oręź francuzki postawił ją na tronie, i że jest siostrą Cesarza Napoleona.“

но упускать изъ виду, что Французское оружіе воз- вело ее на престолъ и что она сестра Императора Наполеона.“

— По донесеніямъ *Courier français*, Князь *Фезензакъ* кажется отправится Посланникомъ въ Неаполь, такъ какъ на счетъ посольства въ Мадридъ произошли нѣкоторые непредвидимыя затрудненія. Въ эту послѣднюю должность назначаютъ Маршала *Молитора* можетъ быть потому, что онъ часто производилъ теперь совѣщанія съ Министромъ иностранныхъ дѣлъ.

— Маршалъ *Клозель* прибылъ въ Парижъ. — Посланникъ *Абдель-Кадера*, *Бенъ-Аррачъ* не занимаетъ еще здѣшнихъ журналовъ и живетъ здѣсь очень уединенно. Публичную у Короля аудіенцію онъ будетъ имѣть развѣ чрезъ недѣлю.

— Увѣдомляютъ изъ Байонны отъ 6-го Апрѣля: „Карлисты держась въ крѣпости Вера до 3-го ч. с. ж., оставили оную 4-го ч. отправившись по дорогѣ въ Лезака. Генераль *О'Доннелъ* взорвавъ на воздухъ всѣ шанцы, отступилъ въ порядкѣ къ Наваррѣ. Чтобы для медленнаго похода артиллеріи не опоздать, онъ оставилъ ее въ Француз. границахъ. Карлисты подкрѣпленные войскомъ присланнымъ извнутри Наварры, хотѣли обезпечивать его аріергардъ, но опрокинуты. Кажется, что движенія Генерала *О'Доннела*, имѣли главною цѣлю привлеченіе Карлистовъ къ границѣ; было ли это удачно, неизвѣстно. Правда, было въ походѣ нѣсколько Карлистскихъ баталіоновъ; но они прибыли слишкомъ поздно, чтобы воспрепятствовать разрушенію крѣпости Вера, которая служила имъ прикрытіемъ ихъ таможенной линіи. Съ обѣихъ сторонъ было только убитыхъ нѣсколько человекъ, но раненыхъ около 200. (G. C.)

А н г л і я.

Лондонъ, 7-го Апрѣля.

Члены Парламента почти всѣ уже разъѣхались, чтобы провести наступающій праздникъ Пасхи въ кругу своихъ семействъ и приготовиться къ новымъ преніямъ, которыя вѣроятно вскорѣ послѣ праздника начнутся.

— Въ Ирландіи похищены недавно у Герцогини *Лейнстерской* украшенія съ драгоценными камнями, цѣною въ 15,000 ф. ст. Полиція отыскала пропажу въ Дублинѣ, въ частномъ домѣ, хозяинъ котораго оправдывается тѣмъ, что ему неизвѣстно было что заключается въ ящикѣ.

— Сиръ *Джонъ Кольборнъ*, исправляющій временно должность Канадскаго Генераль-Губернатора *Гр. Госфорда*, тотчасъ по вступленіи въ сію должность, приказалъ освободить, по окончаніи Генераль-Прокуроромъ допроса, 41 человекъ, задержанныхъ за участіе въ мятежѣ.

— Носятся слухи, что Министры намѣрены отсрочить въ этомъ году, какъ можно ранѣе засѣданія Парламента, съ тѣмъ чтобы Королева тотчасъ послѣ коронаціи, могла совершить предполагаемое путешествіе въ Шотландію и Ирландію.

— *Times* дѣлаетъ замѣчаніе, что Министры совѣтуя Королевѣ назначить 26-ое ч. Іюня для обряда коронаціи, не обратили вниманія, что это самый день смерти *Георгія IV*, умершаго 26 Іюня 1830.

— Сегодня выѣзжаетъ отсюда въ Парижъ Французскій Посланникъ *Генер. Себастьяни*, но на коронацію возвратится въ Лондонъ. (О. Г. Ц. II.)

Г е р м а н і я.

Ганноверъ, 7-го Апрѣля.

Сегодняшняя официальная газета въ чрезвычайномъ прибавленіи, напечатала слѣдующее Королевское письмо къ общимъ Государственнымъ Чинамъ, касательно отсрочки ихъ до 22 Апрѣля, изданное, какъ кажется, потому, что большинство членовъ второй Палаты, намѣрено было при долговременной отлучкѣ изъ столицы, не возвратиться для совѣщаній, чтобы отклониться отъ баллотировки по предмету новаго уложенія, и это могло произвести не столько многочисленное собраніе, какое должно быть по принятому обыкновенію, дабы баллотировка имѣла законную силу. — „Эрнстъ Августъ и проч. По представленію вѣрныхъ чиновъ нашихъ на счетъ отсрочки, сообщаемъ имъ слѣдующую нашу Королевскую волю. Оказанное намъ государствомъ искреннее и неоднократное желаніе, на счетъ созванія общихъ чиновъ Королевства, мы удовлетворили прокламаціею нашею отъ 7 Января с. г. тѣмъ охотнѣе и пріятнѣе, что мы ничего искреннѣе не желали, какъ чтобы предложить вѣрнымъ чинамъ нашимъ новое коренное уложеніе на ихъ благоусмотрѣніе, чѣмъ мы предложили усовершенствовать конституцію основанную на патентѣ отъ 7 Декабря 1819 года, притомъ измѣнить оное къ пользѣ нашихъ любезныхъ подданныхъ. Открывъ 20 Февраля с. г. собраніе чиновъ,

— Подлугъ *Courrier français*, *Хіаже Фезензакъ*, поедетъ подобно на Пошта до Неаполя, гдѣ въ взглядѣ посольства въ Мадридѣ, заслѣдуютъ нѣкоторыя непредвидѣныя трудности. На то послѣднее назначаютъ Маршала *Молитора*, моге зъ этого взгляду, же мѣста тогда часто конференцы зъ Министромъ интересовъ заграничныхъ.

— Маршалъ *Клаузелъ* прибылъ до Парижа. — Посланникъ *Абдель-Кадера*, *Бенъ-Аррачъ*, не занимаетъ еще здѣшнихъ журналовъ: гдѣ же ты такъ прыватнѣе. Урочысте послѣдствіе у Крѣпости, будетъ мѣстъ допiero за дни осмъ.

— Доносъ зъ Bayonny, под 6 Квѣтня. — Каролісці, въ cytadelli Vera тримавшы сѣ до d. 3 h. m., опустили я дна 4, удаѣ сѣ дога до Lesaca. Jenerał *O'Donnell* wysadził na powietrze wszystkie szanice, po czym cofnął sѣ w porządku do Nawarry. Żeby z przyczyny powolnego postępu artylleryi nie doznać opóźnienia, zostawił ją w granicach francuzkich. Karolisci, wzmocnieni wojskiem nadesłanem z gębi Nawarry, chcieli niepokoić tylną straż jego, ale doznali silnego odporu. Zdaje sѣ, że poruszenia Jenerała *O'Donnella*, miały na głównym celu ściąganie Karolistów ku granicy; czyli, i jak dalece to sѣ udało, niewiadomo. Wprawdzie było w poruszeniu kilka Karolistowskich batalionów, ale przybyły zapóźno, aby mogły przeszkodzić zniszczeniu warowni Vera, która służyła im do zastąpienia ich linii celnej. Zobu stron było tylko kilku ludzi zabitych, ale ranionych jest blisko dwieście. (G. C.)

А н г л і я.

Лондонъ, 7-го Квѣтня.

Членковъ Парламенту жу сѣ розѣхали до домѣвъ, dla przepędzenia Świąt Wielkonocnych w gronie swych familij, i przygotowania sѣ do nowych zapasów parlamentowych, które, jak sѣ zdaje, wkrótce po świętach nastąpią.

— Niedawno w Irlandyi skradziono Xiężnie *Leinster* klejnoty, wartości 15,000 fun. szt.; policya wykryła je teraz w Dublinie w jednym domu prywatnym, którego właściciel uniewinnił sѣ tѣm, że nie wiedział, co sѣ ukrywa w futerale.

— Sir John Colborne, tymczasowy zastępcą Jeneralnego Gubernatora Kanady, Hrabiego *Gosford*, wnet po objęciu obowiązków, kazał 41 pojmanych, jako wichrzy- cieli, po przesłuchaniu tychże przez Jeneralnego Prokuratora, na wolność wypuścić.

— Ministrowie zamierzają, jak słyhać, parlament w tym roku, ile możności, wcześniej odroczyć, iżby Królowa Jej Mość mogła, zaraz po koronacyi odbyć podróż, zamierzoną do Szkocyi i Irlandyi.

— *Times* zwraca uwagę, że Ministrowie, doradzając Królowej dzień 26 Czerwca na obrząd koronacyjny, nie zwrócili bacznosci, że to jest właśnie rocznica śmierci *Jerzego IV*, który umarł d. 26 Czerwca 1830.

— Dziś wyjeżdża ztąd poseł francuzki, Jenerał *Sebastiani* do Paryża; spodziewany jest z powrotem na koronacyą. (G. R. K. P.)

Н і е м ц ы.

Нанноверъ, 7-го Квѣтня.

Dzisiejsza gazeta rządowa umieściła w dodatku nadzwyczajnym, następujące pismo Królewskie do Powszecznych Stanów Królestwa, tyczące sѣ odroczenia tychże do d. 22 Kвѣтня, wydane, jak sѣ zdaje z tego względu, że większość Członkow Izby drugiej, zamierzala przy dłuższem oddaleniu sѣ ze stolicy, nie wrócić na obrady stanowe, ażeby uniknąć głosowania w przedmiocie nowej ustawy, co by mogło pociągnąć za sobą zebranie nietyle liczne, ile według przyjętych zasad być powinno, aby głosowanie prawomocnem sѣ stawało. — „Ernest August ect. Na przedstawienie wier- nych Stanów Naszych względem odroczenia, udziela- my tymże następującą wolę naszą Królewską w ten sposób. Okazanemu nam przez kraj gorącemu i ponawianemu życzeniu, aby zwołać Powszeczne Stany Kró- lestwa, uczyniliśmy zadosyć przez odezwę naszą z dnia 7 Stycznia b. r. tѣm chętniej i przyjemniej, że serce nasze nie pragnęło niczego goręcej, jako, żeby przeło- żyć naszym wiernym Stanom nową ustawę zasadniczą pod wolne ich narady, przez co zamierzylіśmy sobie uzupełnić konstytucyą, uzasadnioną na patencie z dnia 7 Grudnia 1819 roku, zmienić ją oraz, według potrzeb naszych ukochanych poddanych. Otworzywszy w dniu 20 Lutego b. r. ogólne zebranie Stanów, mniemaliśmy, iż możemy z zupełną pewnością poddać sѣ nadziei, że

мы думали имѣть полную надежду, что это собраніе немедленно приступитъ къ разсмотрѣнію представленнаго ему уложенія, какъ неоспоримо важныйшаго предмета своихъ совѣщаній. Но къ сожалѣнію мы ужасно обмануты въ справедливыхъ нашихъ ожиданіяхъ. Ибо, хотя первая Палата занялась немедленно разсмотрѣніемъ кореннаго уложенія, но того вовсе не сдѣлала вторая Палата. Когда уже семь недѣль собранія были чины, насъ уведомили, что Палата изъ среды себя избрала комиссію, поручая ей тщательное и строгое разсмотрѣніе предложеннаго устава, и для предоставленія ей достаточнаго для сего времени, ласкала себя надеждою, что мы будемъ согласны отсрочить на нѣкоторое время чины, а именно на столько, чтобы по крайней мѣрѣ не позже 14 Мая с. г. вновь начать свои засѣданія. На предложенную такимъ образомъ отсрочку, мы не можемъ согласиться, потому, что такое замедленіе могло бы произвести вредное вліяніе на спокойствіе и благосостояніе нашихъ, вверенныхъ намъ Всевышнимъ, подданныхъ. Сколько бы ни противились обязанности наши, какъ особы царствующей, сей отсрочки, однако охотно соглашаемся при наступающемъ праздникѣ Пасхи, дозволить непродолжительный отдыхъ, а слѣдовательно по силѣ сего, назначить ваканцію до 22 Апрѣля. Исполняя это, имѣю твердую надежду, что чины не оставятъ въ назначенное время собраться въ нашъ столичный городъ, чтобы вполне соответствовать важнымъ своимъ обязанностямъ въ отношеніи Короля и отечества. Пребываемъ и проч. Въ Ганноверѣ 7 Апрѣля 1838 года. — *Эрнстъ Августъ* (съ подлиннымъ вѣрно) *Г. ф. Шеле. (G. C.)*

И т а л і я.

Неаполь, 29-го Марта.

Вчера утромъ на пароходѣ *Фердинандъ II*, возвратился Король изъ Палермо, гдѣ народъ встрѣтилъ его со знаками живѣйшей радости и везъ на себя экипажъ Его Величества чрезъ городъ до самаго дворца.

— Носятся слухи, что Императоръ Австрійскій навѣститъ, послѣ коронаціи, Короля и Королеву Неаполитанскихъ.

— Разбои на большихъ дорогахъ не прекратились. Погода стоитъ холодная и по большей части дождливая. (*О. Г. Ц. Ц.*)

И с п а н і я.

Бургосъ, 31-го Марта.

Фирминъ Ириарте принявшій команду послѣ Генерала *Латре*, прибылъ сюда вчера съ 6 баталіонами пѣхоты и 3 эскадронами конницы. — Карлистская юнта учрежденная въ Ст. Леонардо издала прокламацію къ молодымъ людямъ способнымъ къ оружію, но беззастѣнливо. Корпусъ Генерала *Негри* вступилъ въ горы Лерма, куда посѣпшилъ къ нему *Эспартеро* съ одною бригадою. — *Буаренсъ* шелъ съ 7,000 чел. въ Арайду и Дуэро.

Бильбао, 31-го Марта.

Карлисты съ нѣкотораго времени на всѣхъ пунктахъ находятся въ движеніи; въ Португалетту отправляютъ артиллерію и амуницію, такъ какъ рѣшились осаждать это мѣсто. Вчера къ истоку рѣки отправлено ничемъ ненагруженныхъ 20 суденъ. Полагаютъ, что Карлисты непременно хотѣли склонить Генерала *Эспартеру*, чтобы онъ раздѣлилъ свое войско. Французскій военный 10 пушечный бригъ *Cerf* прибылъ въ Португалетту и остановился близъ окопа названнаго Лухана. (*G. C.*)

Молдавія, 19-го Марта.

Съ 1-мъ числомъ Апрѣля принимаеть обязательную силу заключенный недавно договоръ между Австріею въ отношеніи Галиціи и Трансильваніи съ одной, и Княжествомъ Молдавскимъ съ другой стороны, на счетъ взаимной выдачи дезертеровъ, бродягъ и другихъ неимѣющихъ занятія людей. Исключаются всѣ тѣ, которые перейдя изъ одного края въ другой, занялись земледѣліемъ или ремесломъ и продолжаютъ свои занятія. Сказанный договоръ важенъ въ политическомъ отношеніи по той причинѣ, что заключенъ непосредственно съ Правительствомъ Молдавскаго Княжества а не съ Портою Оттоманскою. Договоръ заключенъ на три года; отказъ долженъ наступить за годъ до срока. (*G. C.*)

Т у р ц і я.

Константинополь, 15-го Марта.

Султанскій сынъ, наследникъ престола, до сихъ поръ опасно боленъ. Послѣ крапивной горячки, онъ сильно ослабѣлъ и получилъ опухоль въ ногахъ.

— Въ Сирію отправлено уже болѣе 15,000 чел. разнаго войска, съ которыми вѣрно отправится и Султанскій зять, попавшій теперь въ немилость. Изъ

згромажденіе речное, займие сія беззвѣчно разбѣгомъ прѣложеного ей зараз наданія ustawy, jako niezaprzeczenie najwazniejszego i najcelniejszego przedmiotu swych narad. Ale niestety, znajdujemy się boleśnie zawiadzeni w słusznym oczekiwaniach naszych. Bo lubo Izba pierwsza zajęła się bezzwłocznie rozbiorem ustawy zasadniczej, nie uczyniła tego wcale Izba druga. Kiedy już Stany od siedmiu tygodni zebrane były, doniesiono nam, że Izba wybrała z grona swego Kommissyę, poruczając jej staranny i ścisły rozbiór przełożonej ustawy, a zaś dla zostawienia jej dostatecznego w tym względzie czasu, pochlebiano sobie, że znajdziemy się skłonni do odroczenia na czas pewien Stanow, a mianowicie tak długo, iżby dopiero najdalej w d. 14 Maja b. r. posiedzenia swoje nanowo rozpoczęły. Na podobne zaprojektowane odroczenie nie możemy przyzwolić, z uwagi, że zrządzone przez to opóźnienie, nie mogłoby tylko szkodliwy wpływ wywierać na spokojność i pomyślność naszych, przez Opatrzność powierzonych nam poddanych. Jakkolwiek obowiązki Nasze, jako Panującego, są przeciwne odroczeniu, chętnie jednakże chcemy przy nadchodzących Świętach Wielkonocnych dozwolnić krótkiego wytchnienia wiernym stanom naszym, a następnie dozwolnić im mocą niniejszego, ferye aż do dnia 22 Kwietnia. Czyniąc to, polegam atoli na tém, że Stany nieomieszkają w czasie oznaczonym zebrać się znowu w Naszym mieście stołecznym, ażeby uczynić zadosyć w zupełności ważnym swym obowiązkiem względem Króla i Ojczyzny. Zostajemy eot. Dan w Hanno werze, d. 7 Kwietnia 1838 roku. — *Ernest August* (Kontrassygnował) *G. v. Schele. (G. C.)*

W ł o c n y.

Neapol, 29-go Marca.

Wczora rano powrócił tu Król Jmé z Palermy, na statku parowym *Ferdynand II*. W tém ostatniém mieście był Król z najwyższą przyjmowany radością przez lud, który, wyprząc konie z powozu Królewskiego, ciągnął go przez całe miasto aż do pałacu.

— Rozeszła się pogłoska, że Cesarz Austriacki po odbytej koronacyi w Medyolanie, ma, w towarzystwie Arcy-Xięcia *Karola*, odwiedzić Królestwo Ichmość w Neapolu.

— Rozboje na gościńcach publicznych ciągle trwają. Powietrze jeszcze się nie ociepliło, a jeżeli kiedy zabłyśnie pogoda, wnet nazajutrz pada deszcz rzędisty.

(*G. R. K. P.*)

H i s z p a n i a.

Burgos, 31-go Marca.

Firmin Iriarte, który objął dowództwo po Jenerale *Latre*, przybył tu wczora na czele 6 batalionow pieszoty i 3 szwadronow jazdy. — Junta Karolistowska, założona w San Leonardo, wydała odezwę do młodzieży zdolnej broń dźwigać, ale bezskutecznie. — Korpus Jenerała *Negri* wkroczył między góry Lerma, gdzie pośpieszył za nim *Espartero* z jedną brygadą. — *Bu-erens* maszerował w 7,000 ludzi do Aranda i Duero.

Bilbao, 31-go Marca.

Karoliści są od niejakiego czasu na wszystkich punktach w poruszeniu; do Portugaletty wysyłają artylerią i amunięą, ponieważ oblegać to miejsce postanowili. Wczoraż odesłano w górę rzeki przeszło 20 statkow niezem nieładowanych. Jest mniemaniem, że Karoliści choć koniecznie skłonić Jenerała *Espartero*, ażeby wojsko podzielił. Francuzki bryg wojenny *Cerf*, mający 10 dział, przybył do Portugalette i zarzucił kotwicę pod okopem, zwanym Luchana. (*G. C.*)

MULTANY, 19-go Marca.

Z dniem 1 Kwietnia, zaczyna bydz obowiązującą zawarta niedawno konwencya między Austryą względnie na Galicyą i ziemię Siedmiogrodzką z jednej, a Xięstwem Multan z drugiej strony, o wzajemne wydawanie zbiegów, włóczęgów i innych, bez zatrudnienia zostających osob. Wyjęci są ci wszyscy, którzy, przeniosszy się z kraju do kraju, poświęcili się rolnictwu lub rzemiosłu i są w zawodzie swięm pracą zatrudnieni. Układ powyższy jest ważny pod względem politycznym z tej przyczyny, że zawarty został bezpośrednio z Rządem Xięstwa Multan, a nie z Portą Otomańską. Trwanie konwencyi ustanowiono na lat trzy; wypowiedzenie rokiem pierwiej nastąpić powinno. (*G. C.*)

T u r c y a.

Konstantynopol, d. 15 Marca.

Syn Sułtana następcy tronu, jest dotąd niebezpiecznie chory. Po przebyciu szkarlatyny, przywiązało się mocne osłabienie i puchlina w nogach.

— Do Syrii posłano już przeszło 15,000 ludzi wojska różnej broni, z którym uda się zapewne i będący w niełasce zięć Sułtana. Z tych oficerów pruskich,

(2)

числа Прусскихъ Офицеровъ, принявшихъ службу у Порты, два отправлены въ Курдистанъ, 4 въ Коніяхъ. По всему можно полагать, что война съ *Мехмедомъ-Али* неизбежна, еслибъ не то обстоятельство, что большія Европейскія Державы объявили, что никакой перемѣны въ нынѣшнемъ *status quo* на Востокъ не допустятъ. Въ такомъ состояніи дѣлъ, Вице-Король кажется не будетъ наступательною стороною, особенно послѣ послѣднихъ происшествій въ Сири, которыя поставляютъ тамошнее его войско въ довольно невыгодномъ положеніи, такъ, что *Ибрагимъ* едва съ трудомъ успѣетъ удержать возмущенныя поколѣнія. Что касается Османской Порты, она при болѣе своемъ истощеніи и съ своей стороны не можетъ также думать о разрывѣ мира, и если вооружается, то единственно съ тою цѣлю, что бы на всякій непредвидѣнный случай быть въ готовности къ защитѣ своихъ границъ, или же поставить себя въ возможности исторгнуть изъ рукъ Вице-Короля уступленныя провинціи, только бы найти удобное время.

— Здѣсь получены извѣстія изъ Трикала, по которымъ, на Греческо-Турецкой границѣ, опять появляются разбойничьи шайки, противу коихъ оба правительства Турецкое и Греческое приняли нужныя мѣры. Тессалійскіе горцы, начинаютъ также подвигаться, и даже вылазки свои распространили такъ далеко, что видали ихъ близъ Воля. Въ Албаніи также начинаются безпорядки, что случается обыкновенно въ такое время, когда *Мехмедъ-Али* дѣла идуть неудачно, или когда имѣетъ уже какіе либо намѣренія противу Порты. Не подлежитъ сомнѣнію, что состояніе Албаніи можно почитать барометромъ отношеній Египетскаго правителя, который и теперь, какъ утверждаютъ письма изъ Янины, имѣетъ оныхъ эмиссаріевъ возбуждающихъ волненія въ Албаніи, чтобы тѣмъ раздѣлить силы Порты.

20-го Марта.

Слышно, что вооруженіе флота поспѣшно производится въ здѣшнемъ арсеналѣ, подъ руководствомъ Американскихъ и Сардинскихъ Офицеровъ, которые недавно вступили въ морскую турецкую службу, незадолго будетъ окончено, и что недалѣе какъ въ первыхъ числахъ Апрѣля флотъ выйдетъ въ море къ берегамъ Азіи. Представленія Адмирала *Руссена* и близкое присутствіе Французскаго флота подъ начальствомъ Адмирала *Галлуа*, были причиною, что Порты дала честное слово, что ограничиваясь морскими оборотами въ этой сторонѣ, флотъ ея не будетъ имѣть въ это время никакихъ сношеній съ правителями Тунисскимъ и Трипольскимъ. (G. C.)

Разныя извѣстія.

Въ Венеціи въ скоромъ времени будутъ продаваться два богатыхъ собранія произведеній изящныхъ искусствъ. Первое изъ нихъ было собственностію Кановы, а нынѣ принадлежитъ родному брату его и единственному наслѣднику Жанъ Баптисту Сартори Кановъ. Приступлено уже къ составленію общей описи предметовъ этого собранія, помѣщеннаго въ трехъ обширныхъ галереяхъ зданія, въ которомъ живетъ Г. Канова. Другое собраніе, не менѣе извѣстное въ Европѣ и неуступающее первому числомъ и цѣнностію заключающихся въ немъ предметовъ, принадлежитъ Леопольду Чьяковаръ, извѣстному автору исторіи архитектуры, по возстановленіи этого искусства и до временъ Кановы. Въ этомъ собраніи, особенное вниманіе заслуживаетъ собраніе серебряныхъ и золотыхъ издѣлій, подъ чернью, работы Флорентинскихъ, Римскихъ и Венеціянскихъ художниковъ и собраніе эстамповъ, составленное изъ лучшихъ произведеній знаменитыхъ гравировъ Франціи, Италіи и Германіи, отъ самаго начала искусства и до смерти Чьяковары. Собраніе произведеній Италіянскихъ гравировъ совершенно полно и начинается отъ *Monte Santo di Dio* работы Бачіо Вальдини. Въ собраніяхъ произведеній гравировъ Франціи и Германіи недостаетъ нѣсколькихъ эстамповъ, но къ счастью, работы второклассныхъ. Каталогъ картинъ и издѣлій подъ чернью, составленъ на французскомъ языкѣ двумя учеными Венеціанскими художниками, Гг. Александромъ Цанетти и Карломъ Абризи, которые, какъ видно изъ ихъ предисловія, въ распредѣленіи по порядку издѣлій подъ чернью, слѣдовали системѣ Г-на Дюшена, изложенной въ его *Essai sur les Nielles*, изданномъ въ 1836 году въ Парижѣ. Труды ихъ весьма любопытны и свидѣлствуютъ о ихъ обширныхъ и основательныхъ познаніяхъ. (О. Г. Ц. П.)

Съ 1-го числа настоящаго мѣсяца Апрѣля, началась подписка на 2-й Кварталь сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сереб.

которые przyjęли obowiązki służbowe u Porty, postano dwóch do Kurdystanu, 4-eh do Konieh. Wszystko zdaje się upoważnić do mniemania, że wojna z *Mehmedem-Alim* stała się nieuchronną, gdyby nie ta okoliczność, że wielkie mocarstwa europejskie wyraźnie oświadczyły, iż żadnej zmiany w teraźniejszym *status quo* na Wschodzie nie dopuszczą. W takim stanie rzeczy, nie będzie pewnie Vice-Król stroną zaczepiającą, zwłaszcza po ostatnich wypadkach w Syrii, które stawiają tamtejsze wojsko jego w dosyć przykrém położeniu, tak, że *Ibrahim* z trudnością tylko może na wodzy utrzymać wzburzone pokolenia. Co się tyczy Porty Otomańskiej, ta przy wielkiém wycieńczeniu swojem, nie może także ze strony swojej myśleć o zerwaniu pokoju; jeżeli zaś uzbraja się, czyni to jedynie z przeczności, ażeby być w pogotowiu do obrony swych granic w każdym nieprzewidzianym wypadku, albowi też być sposobną do odebrania ustąpionych Vice-Królowi prowincyj, w takim razie, gdyby potemu stosowna wydarzyła się pora.

— Otrzymano tu doniesienia z Trykala, według których, pojawiają się znowu na granicy grecko-tureckiej rabusiowskie napady, przeciwko którym obadwa rządy, to jest, turecki i grecki, zaradczę środkami urządziły. Górale tessalscy zaczynają się także poruszać, posunęli nawet swe wycieczki tak daleko, że widzieli ich aż pod Voła. W Albanii objawia się także duch zaburzeń, co zwykle zawsze następować w taką porę, kiedy się *Mehmedowi Alemu* źle wiedzie, lub ma już na podobieństwo plany przeciwko Porcie. Jest rzeczą niezawodną, że stan Albanii można uważać za barometr stosunków egipskiego rządcy, który i tem razem, jak zapewniają listy z Janiny pisane, ma swoich emissaryuszów, podniecających zaburzenia w Albanii, aby rozewać przez to siły Porty.

Dnia 20-go.

Słychać, że przysposobienia floty, czynione z pośpiechem w arsenale tutejszym, a kierowane przez oficerów amerykańskich, którzy świeżo weszli do marynarki tureckiej, będą nie długo ukończone, i że najdalej w pierwszych dniach kwietnia wypłynie flotta na morze, udając się ku brzegom Azyi. Przedstawienia Pana *Roussin* i bliska obecność floty francuskiej pod Admiralem *Gallois*, sprawiły, że Porta dała zapewnienie, jako poprzestając na obrótach morskich w stronie wskazanej, flotta jej nie będzie miała tym razem żadnych stosunków z rządcami w Tunecie i Trypolu. (G. C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Dwa sławne i bogate zbiory utworów sztuk pięknych, sprzedane będą nie bawnie w Wenecyi. Pierwszy należał do Kanowy, i znajduje się teraz w posiadaniu jego przyrodniego brata, i ogólnego legataryusza P. Jana Chrzciciela Sarbora-Kanowy. Spisują już katalogi tego zbioru, zajmującego trzy obszerne galerie w pałacu, w którym mieszka właściciel. Zbiór drugi, niemniej znany zaobrótem Włoch, nieustępujący pierwszemu, co do przedmiotów szacownych, jest własnością Leopolda de Cicognara, sławnego autora „historii architektury od czasu odrodzenia się tej sztuki we Włoszech, aż do wieku Kanowy.” Najwięcej zadziwia w tym zbiorze cały poczet czerni (robot czarno szmelcowanych na srebrze lub złocie), wykonywanych przez najcelniejszych złotników florenckich, rzymskich i weneckich, tudzież szereg rycin szkoły włoskiej, francuskiej i niemieckiej, od pierwszych tej sztuki początków aż do śmierci Cicognara. Zbiór rytowników włoskich jest zupełny, i zaczyna się od Monte Santo di Dio, dzieła Bacio Baldini. W zbiorach rytowników francuskich i niemieckich, widzimy niejaka przerwę, ale szczęściem ta pochodzi tylko z braku dzieł artystów drugiego i trzeciego rzędu. Katalog tych czerni i rycin, sporządzony jest przez PP. Zanetti i Abrizzi, którzy w uprzedzkowaniu poszli za systematem P. Duchêne, wyrażonym w dziele, noszącym tytuł *Essai sur les Nielles*, wydaném w Paryżu w 1826 r. Praca ich jest nader ciekawa, i dowodzi obszernej i gruntownej znajomości rzeczy.

Od dnia 1-go teraźniejszego miesiąca Kwietnia, zaczęła się prenumerata na 2-gi tego roku Kwartal gazety Kuryera Litewskiego. — Cena zwyczajna rubli srebrem 2 kop. 25.